

32 (1938)

Pola Esperantisto

Esperantysta Polski

XXXII JARO

NRO 1

JANUARO 1938

ELDONANTO — WYDAWCA

POLLANDA ESPERANTO-DELEGITARO

REDAKTANTOJ — REDAKTORZY

PROF. DR ODON BUJWID — MGR TADEUSZ HODAKOWSKI

Aperas la 20-an de ĉiu monato. Redakcian materialon oni petas sendi ĝis la 10-a de ĉiu monato. La redakcio estas rajtigita laŭ bezono ŝanĝi la tekston de manuskriptoj.

ĈU LA HOMOJ VOLAS ESTI ROBOTOJ?

Iu iam rimarkis, ke profito el aplikado de Esperanto estas simila al profito el aplikado de telefono: ju pli multaj estas abonantoj de telefono, des pli facile estas interkomunikiĝi; ju pli multaj homoj konas Esperanton, des pli multaj povas el ĝi profiti, des pli grandan valoron posedas la lingvo.

Homo-estaĵo kutimanta vivi socie, are, bezonas interkomunikilon, interkompreniĝilon. Tiuj iloj jam delonge estas uzataj, sed ili koncernas nur erojn, fragmentojn de la komuna internacia vivo.

Eble ni eĉ ne konacias pri tio, kiel multaj ili estas: ni prenas la horloĝon kaj vidas, ke ĝi montras ekz. la dekan horon. Iu alinaciano rigardas la instrumenton kaj nomas la horon en sia lingvo. Centoj kaj miloj da diversnacianoj nomas la horon en centoj kaj miloj da lingvoj, sed ili ĉiuj povas facile interkompreniĝi koncerne la horojn helpe de la sama horloĝo.

Jen aliaj ekzemploj: botelo kun etiketo, sur ĝi kranio kaj du kruce metitaj ostoj: Ĝi signifas: veneno. La signo estas internacie konata.

Mi skribas: 2.573, 4106 ktp. Dum aĉeto, mi povas interkompreniĝi kun vendanto alilingva, skribante la prezojn per ciferoj.

Zigzaga linio kun saĝo signifas elektran kurenton kaj ankaŭ minacantan danĝeron.

Ruĝa lumo signifas en la trafiko halton.

Mi skribas H_2O aŭ H_2SO_4 - simbolojn kemiajn - kaj ĉiu lerninto de la kemio tuj scias - estu iu ajn - lingvano - ke la unua simbolo signifas akvon kaj la alia sulfuran acidon.

Mi skribas: $2r\pi$ aŭ ekz. $r^2\pi$ kaj ĉiu konanta iom matematikon komprenas, ke la unua estas modelo por prikalkulado de cirkla perimetro (cirkla ĉirkatulinio) kaj la alia modelo por prikalkulado de surfaco de cirklo.

Ni konas kaj scias, kion signifas: 5 km, 3 cm, 15 mm, 8 m; 6 kg, 2 dkg, 20 t, 5 q; 5'8 kWh; $-18^\circ C$, $+6^\circ R$, ni estas inteligentaj kreaĵoj: ni konas ankoraŭ kelkajn aliajn simbolojn kaj signojn internacie kompreneblajn. Ni ankaŭ scias, kion signifas la ruĝa krucio, sed finfine, ĉu ni ne estas tre similaj al... roboto, kiun la inĝeniero agordis reagi nur je difinitaj, fiksitaj, ordonoj, kaj ŝajnigis nur ilin kompreni?

Esperantistoj ne estas robotoj en internaciaj rilatoj: ili povas plene interkompreniĝi, ili havas por sia dispono mirindan ilon, kiu malfermas al ili la tutan mondon. Nenio vere homa estas al ili indiferenta.

KONCERTO DE CHOPIN.

Sinjinorino Teresa Zawadzka turnas en la manoj leteron ricevitan antaŭ momento. Ŝian nomon oni skribis sur ĝi per ornamaj literoj ĉirkaŭitaj per reto de ondlinioj. Sinjinorino Teresa rompis la sigelon, dismetis la paperon:

„... Madame la comtesse de Plater a l' honneur de...“¹⁾

Eĉ en Parizo ŝi ne povas deklumiĝi de la franca lingvo! — grumblas la adresitino malkontente. Ŝi legas plue. Ĝi estas invito por privata koncerto, kiun en salonoj de familio Plater konsentis aŭdigi Frideriko Chopin, le célèbre pianiste...²⁾. Koncerto en intima rondo de amikoj...

Sinjinorino Plater estas tre afabla -- pensas sinjinorino Teresa — oni devos iri, ĉar ŝi povus ofendiĝi... Cetere pri tiu Chopin parolas ĉiuj, do indas lin foje aŭskulti. Estas vere, ke pro si mem ŝi certe ne decidigis iri... Koncerto? Cu gravas por ŝi la koncerto?...

Nenia koncerto mildigos ŝian kreskantan melankolion. Dua jaro pasas, kiam ili sidas ĉi tie, sur la pariza pavimo. Ili alvenis certaj resti ĉi tie du, maksimume tri monatojn, kaj jen pasas dua jaro, kaj espero de la reveno estas ĉiam malpli granda... Tial sinjinorinon Teresan turmentas sopiro al la patrolando, al ilia vilaĝo Daŭbrówka Mała, al tiea ĝardeno, korto... Ŝi estis diligenta, mastrumema, laborema... Oni ĝenerale laŭdis la ordon regantan en ŝia hejmo, sed kio nun tie fariĝas? La bovinoj certe estas neglektitaj, neniu zorgas konforme la hoviidojn... Da korta birdaro eble apenaŭ duono restis, kaj la ĝardeno?... La judo, kiu luprenis la fruktoĝardenon detruas la arbojn; la rozoj kiu scias, ĉu ne forfrostis?...

Alterne taŭzis ŝin jen timo, ke la amata ĝardeno pereas, jen la penso, ke, kontraŭe, ĝi estas en plena florado, sen ŝi, ne zorgante pri ŝia foresto. Mordis ŝin enuo, nostalgio. Ĉar kion povis fari pola nobelino, kondamnita je senlaboreco en Parizo? Kie Daŭbrówka Mała, kie la granda Parizo? Ne mirinde, ke ŝi sentis sin kiel formiko naskita en arbaro, forpelita per vento en mezon de lago.

Ŝi rememoris la leteron, sonorigis. Post iom longa momento alvenis la ĉambrestino, Kanjo.

— Kial vi ne tuj venas? — admonis ŝin la sinjinorino.

-- Ho terure! Mi ja ne povas min duobligi. Mi ordigis vian robon.

-- Ĝuste tiu robo estos necesa por mi morgaŭ, ĉar mi vortus al koncerto. Gladu ĝin, sed zorgeme, ne tiel kiel lastafoje...

— Kion? Ĉu estis malbone?

— Kial vi, Kanjo, respondas? Ĉu vi ebrigiĝis, aŭ furioziĝis?

Kanjo nenion respondis kaj la sinjinorino reirigis ŝin per malafabla manmovo Post foriro de la knabino ŝi kunplektis la manojn. Nur tio mankis! Kanjo, ŝia edukitino, fariĝas subite kverelema, netolerebla. Ne de hodiaŭ ŝi malzorgas la servadon... Malbona knabino! Sendankulino! Ankoratŭ unu ĉaĝrenu pli...

La kverelema, sendanka Kanjo iras antaŭ la domon sur mallarĝan urban korton. Ŝi metas la manojn malantaŭ la kapon kaj rigardas kolere ĉirkaŭen. Ho, kiel ĉio ĉi tie abomenas! Ĉio malbonodoras. Si ne scias per kio, sed malbonodoras. La pavimo, akvo, tero, homoj. Ŝi ŝlaras odoron de la fremda lando kiel abomenan malamikecon. Nokte ŝi ploras. Estas tiel sopirige, sopirige! Obtuza ofendosento kontraŭ la dommastroj kreskas. Ili eĉ ne demandis, ĉu ŝi deziras forveturi de Daŭbrówka. Ili ordonis veturi kaj finite. Ili diris: ni revenos aŭtune. Ho, vere! Ili revenis... Joĉjo certe jam alian edzinigis... Volos la viro duonjarcenton atendi?... Ja ili planis edziĝon... En majo ili fianĉiĝis... En viberna arbareto... Ho, honororis tie, honororis... Ranoj kvakis en lago, ke eĉ la akvo sonis... En Parizo ne estas ranoj.. Ho, ŝi preferus sur nobela kampo labori, brunan panon manĝi, sed tie resti, resti...

Veturigisto Kacper sidas sur stala ŝtuĉo. Kanjo alŝoviĝas al li. Paseroj, la samaj kiel en Polujo, bekas la ŝutitan avenon.

— Ĉu estas iaj novaĵoj? — demandas Kacper.

— La sinjinorino veturas morgaŭ al koncerto.

— Kio ĝi estas: koncerto?

— la muziko.

— Muziko, fi -- Kacper kraĉas — ĉi tie en Parizo oni ne konas bonan muzikon. Muziko... Kiam ĉe ni dum edziĝsoleno oni sonigas la violoneton, kaj la basviolonon... kaj la tambureto du... du... du... La piedoj mem saltas... Jen estas la muziko!... Hol...

Ili ambaŭ silentas.

— Kanjo? -- Kacper post momento.

¹⁾ „...Sinjinorino grafino Plater havas la honoron.“

²⁾ la fama pianisto...

- Kaj kion?
- Pri la reveno oni nenion aŭdas?...
- Nenion.

Ŝi deturnas la okulojn, por kâsi larmojn. Kacer rigardas senpense antaŭ sin.

— Jam du jaroj, kiam mi vidis mian viron... La infanoj certe elkreskis. Mi eĉ ne adiaŭis ilin laŭdece... Ĉu mi scias, ke ni forveturas por ĉiam?... La nobelo krias el verando: jungu la grizajn, kaj prenu furagon, kiom enteneble, ĉar ni Parizon veturas!... Se Parizon, do Parizon... Mi veturadis jam kun la gesinjoroj al Kalisz kaj eĉ al Breslau, oni povas ankaŭ al Parizo... Ni forveturis... Du jaroj! Pro tiu ĉagreno oni povas plene drinkuliĝi, antaŭ ol oni revenos...

Li paŭzis, ĉar la mastro eniris la korton. Kanjo forkuris la kuirejon. Sinjoro Janury Zawadzki, kiom en Dąbrowka li estis sinjoro bona, komprenema kaj bonvola, ĉarmante per mildeco, tiom en Parizo li fariĝis grumblema, malafabla kaj malagrabra por la edzino kaj la servistaro. Incitis lin ĉio, kion li rigardis. Li grumblis de mateno ĝis nokto. Eble tiamaniere ankaŭ li klopodis pri sia sopirado forgesi?

En la salono kaj en ambaŭ apudaj ĉambroj estas plene. Ĉiuj sanlandanoj. Tuta elmigrintaro. Kio estas tiu elmigrintaro? Nu, animoj purgatoriaj, spiritoj kondamnitaj, kiuj vivas, ne vivas, atendas... atendas... atendas... La atendado estas ilia vivo. La ununura penso estis pri Pollando kaj reveno al ĝi. Antaŭe pliparto de ili pasie ŝatis vojaĝojn kaj en la sama Parizo restadis dum jaroj, sed estas io alia veturi, kiam oni volas, kaj reveni, kiam oni volas, kaj io alia scii, ke oni ne revenos... Hodiaŭ ĉiu el ili volonte fordonus ĉion, kion li posedas, por povi reveni en la landon kaj neniam el ĝi forveturi...

La salono de familio Plater estas malalta, per vaksaj kandeloj abunde lumigita. Malfermitaj fenestroj videbligas malgrandan ĝardenon en la franca stilo, zorgeme tonditan. Apud la mastrino kuniĝis seriozaj gastoj: Julian Ursyn Niemcewicz, nomata patriarko de polaj poetoj, Adam Czartoryski kun filino Maria, aŭtorino de famigita „Malwina“, la grandaĝa generalo Kniaziewicz, gesinjoroj Grabowski, Ossoliński, la belega Delfina Potocka, Klementyna Hofman naskita Tańska, Bohdan Zaleski, Stefan Witwicki, en angulo la timema, malkuraĝa Slowacki...

Mankas nur Mickiewicz, kiun certe io grava retenis, ĉar estas ĝenerale konate, ke li estas enamiĝinta en la muzikon de Chopin. Paulina Plater, bela gaja fraŭlino, rakontas ĝuste pri tio al la ĉirkaŭanta ŝin junularo:

— ...tio estis en la pasinta semajno... Cho-

pineto ludas, ni aŭskultas, aŭskultas, venas sinjoro Mickiewicz, petas, ke ni ne interrompu, ke li nur tial venas, ĉar li ekaŭdis muzikon tra la fenestro. Li sidigis en la angulo kaj aŭskultas. Ni ankaŭ aŭskultas. Subite enkuras Walenty, ke en la ĉambro de paĉjo brulegas! Ni saltstariĝas ĉiuj, Chopineto ankaŭ... De la kameno ekbrulis kovrilo sur lito, de la kovrilo — baldakeno... La tuta ĉambro plenas jam de fajro kaj fumo. Ni kuregas, estingas, krias, verŝas akvon. Fine estinginte, ni revenas en la salonon. Kaj kie estas sinjoro Mickiewicz? — demandas panjo. Forestas. Foriris? Ne, la ĉapelo kuŝas en la vestiblo. Ni serĉas moŝton Mickiewicz, kaj li sidas en la angulo, kiel li sidis. Nenion scias pri io. „An, vi jam ĉesis ludi? — li diras al Friĉjo — kaj mi tiel enaŭskultiĝis, ke ŝajnis al mi, ke vi ankoraŭ ĉiam ludas... Ĝi estis tre bela!“... Kaj li foriris... Strangulo estas tiu sinjoro Mickiewicz...

Chopineto estas ankaŭ strangulo, kaj krome malĝentilulo — rimarkigis kurbigante la lipojn la bela Ludmiła Komar, fratino de Delfina Potocka.

— Sed kion vi rakontas?! Chopineto estas malĝentilulo!? Ja li estas la plej delikata, la plej eleganta homo, kiun oni povas imagi!

— Evidente, tio dependas, al kiu li rilatas. Min li traktis aĉe. Delfina elpetis de li, ke li donu al mi kelkajn lecionojn. Vi scias, ke mi bone ludas kaj ĉiuj profesoroj parizaj laŭdas min... Mi ekfrapis unuan akordon, kaj li eksaltis: „Kio ĝi estas!? — li ekkriis — ĉu la hundo ekbojis?!“ Kaj ne volis plu aŭskulti...

— Ho, esti lia lernantino, ne estas facile! Li postulas frapi velurmole, kvankam forte, sed tion nur li mem en la tuta mondo sukcesas...

— Ĉu vi scias, ke lia unua polonezo estis presata, kiam li estis okjara?

En grupo de pliaĝuloj oni ankaŭ parolas pri la koncertonto, kiu malfruas alveni.

— Mi aŭdis — diras princo Czartoryski — ke la rusa ambasadoro oferis al li antaŭ nelonge la titolon de „lia unua pianisto de la imperiestra moŝto“ kun sufiĉe alta salajro... Escepta distingol Sed Chopin rifuzis...

— Rifuzis?!

— Jes. Li diris al la ambasadoro, ke kvankam en la insurekcio li ne partoprenis, tamen per koro kaj animo li al ĝi apartenis, tial li opinias sin elmigrinto, kaj tiu titolo ne permesas jam al li akcepti alian...

— Li bele agis, sed fermis al si la vojon de reveno al la lando unufoje por ĉiam...

— Do, simile kiel ni...

— Li varmege sentas sian polecon... Iam Balzac... Ĉu vi scias pri Balzac? Ĉi tiea ver-

kisto... diris pri li, ke li estas plus polonais que la Pologne même ¹⁾.

— Kaj al mi Friĉjo pruvadis foje dumhore, ke lia praavo nomiĝis Szop, ke kun Stanisław Leszczyński li elmigris al Luneville kaj tie li ŝanĝis la skribmanieron en Chopin, por al la Francoj plifaciligi la prononcon...

— Kaj al iu prusa profesoro, kiu asertis, ke Kopernik estis Pruso, ĉar li naskiĝis en Toruń, li diris: do similtaniere Kriston, kiu naskiĝis en Judujo, vi certe opinias Turko?...

— Sss... silentu, ĉar li jam estas, kaj li ne ŝatas, ke oni pri li parolu...

Kaj vere la objekto de tiuj interparoloj eniris nerimarkite kaj staris ĉe la piano rigardante la ĉeestantojn kun timema malemo. Ĝi estis tro multaj personoj, liaopinie. Li ne ŝatis ludi antaŭ granda aŭskultantaro, li malŝatis grandajn koncertojn. „Publika koncertado deprimas min — li diris — sufokas min tiuj kolektivaj spiradoj, rigidigas la scivolaj rigardoj...”

Per maldika, longa mano, glatigante la malantaŭen frizitajn harojn, li petis flustre la bonvenigantan lin domsinjorinon, ke ŝi permesu estingi almenaŭ duonon de la kandeloj... Por ke ne estu tiel terure hele!

Oni estingis tuj. Ne la duonon. Preskaŭ ĉiujn. Bluaj strietoj de fumo leviĝis de meĉoj. En la salono sterniĝis duonkrepusko. Brulis nur kandeloj ĉe la piano, prilumante la personon de la juna muzikisto. Li estis svelta, maldika, tro maldika, kun karakteriza vizaĝo. Grandaj, malhelaj okuloj, mallarĝa rasa nazo, pasia, iom amara buŝo, malreliefa tempio kaj plataj, malgrasaj vangoj. La vizaĝo longa, formanta palan triangulon. La tuto faris impreson de formo senmezure valora kaj rompiĝema samtempe, de alabastra vazo, tro delikata, por povi dum iom longa tempo enteni la fermitan en ĝi flamon.

Liberigita per la krepusko de la vido de fremdaj vizaĝoj, Frideriko Chopin staris rigardante la klavojn kvazaŭ forte pripensante. Li ekrigardis la malheligitan ĉambron, poste en la fenestrojn, malantaŭ kiuj kolektiĝis grupo de loka servistaro kaj de tiu veninta kun la gastoj, sidiĝis kaj komencis ludi...

Li ludis unue konatan jam al kelkaj etudon A-mol, nomatan de li siberia ventego. Tamen antaŭ ol li atingis ĝian finon, li transpasis en improvizaĵon. Li fariĝis plej esenca li mem. Oni ĝenerale diradis (kaj samopiniis ankaŭ Liszt, la granda pianisto),

ke eĉ la plej perfektaj verkoj de Chopin ne egalas laŭ beleco kaj forto al liaj improvizaĵoj eligataj malavare, naskiĝantaj en momento de inspiro, pereantaj sen alia postsigno ol neforviŝebla tremo en koroj de l' aŭskultantoj. Estis neniu, kiu povus ilin fiksi, enmemorigi. La verkisto mem ilin ne memoris.

Simile li improvizis ankaŭ nun. Li interligis sonojn kun kapturna riĉeĉo. Per parolo ne parolata, per interkompreno efektivigita mistere inter li kaj la aŭskultantoj, li sentiĝis ilin, ke tio, kion li ludas, — estas Polujo. Polujo kaj ilia sopiro al ĝi. Li elludadis iliajn proprajn animojn, elinternigis sentojn kaj ŝanĝis ilin en tonojn. Per ensorĉita forto de genio li kaŭzis, ke ĉiu en lia muziko retrovis tion, kion li pleje sopiris. Do kiam la maljuna Kniaziewicz tremis, aŭdante hufbrulon de ĉevaloj, fajfon de sabroj, ne erarigan ritmon de batala atako, — sinjorino Teresa Zawadzka eĉ svenetis pro korduŝo, ĉar ŝajnis al ŝi, ke ŝi vidas kvazaŭ maliluzie sian biendomon kaj fruktarbaron, flaras odoron de florantaj tilioj kaj aŭdas zumon de abeloj... Kaj ŝia ĉambristino Kanjo, staranta kun la plua servistaro malantaŭ la malfermita fenestro, mutiĝis pro mirego, ĉar ŝajnis al ŝi, ke ranoj kvakas en la Daŭbrowa a lago same, kiel tiam, kiam ŝi interpromesis kun Joĉjo...

Kaj Kacper frapis ŝin je la kokso kaj ekĝojis interne, ĉar ekĝemis violonetoj, ekraŭkis violonegoj, kaj tambureto edziĝfesta trembruis per sia du... du... du...

Kaj en raviteco neniu el la aŭskultantoj sciis, ke larmoj fluas sur ilia vizaĝo...

Chopin ludis kaj ludis. Liaj okuloj, fiksita en unu foran punkton, ĉirkaŭiĝis per ombroj. La vizaĝo paliĝis kiel papero. Li ludis longe, tenante ĉiujn subigitaj de l'sorĉo, ĝis li per plej mallaŭtaj, apenaŭ aŭdeblaj tonoj transpasis en silenton.

Sterniĝis profunda mallaŭto.

Subite, kun terurega grinco, la muzikisto traŝovis unu fingron kontraŭ ĉiujn klavojn, saltstarigante ĉiujn aŭskultantojn. Li ĉiam tiel faris post improvizaĵo. Kelkfoje, kiam oni petis lin, ke li tion ne faru, li diris, ke li devas tiamaniere rompi la sufokantan lin vizion. Sed nunfoje la vizio ne permesis sin rompi kaj li staris tre pala, ŝanceliĝante sur la piedoj, ne komprenante, kion diras la premproksimiĝantaj al li homoj. En la animo kaj koro pulsas al li per sonoj, tonoj, koloroj elkantita antaŭ momento — Polujo.

¹⁾ pli pola ol Polujo mem.

LINGVA ESPLORO.

(Rezulto de la novembra konkurso).

La frazoj 1, 2, 10, 12, 14 estas, laŭ mia opinio, seneraraj. Mi ne ripetas ilin, bonvolu relegi en no. 11 de P. E. 1937.

S-anoj Fr. Zontek, P. Komuniecki, E. Matwiejczuk, kies respondoj estas la plej bonaj, trovis tamen, eĉ en ili ion riproĉindan. Ekz. ili ĉiuj, senescepte, opinias, ke „almozo“ sufiĉas anstataŭ „almozaĵo“. Ili estas pravaj sendube.

Iom erare kelkaj opinias, ke mi vidas eraron en la vorto „elalmozi“. Ĝi estas bona Zamenhofa vorto, kvankam iom alia ol tion postulas la regula esp. vortfarado. Ĝia signifo estas almoz-akiri, per almozi.

Prave skribis kelkaj, pri la diferenco inter „iri al“ kaj „iri-n“, sed ne tion mi celis, proponante eltrovon de la eraraj frazoj.

Ĉiuj tri plejbonuloj, cititaj ĉi supre, unu-anime konsentas, ke malbonaj estas jenaj frazoj:

I. „Karesante lian kapeton per la unua mano, kaj per la dua velante...“

Ĝi estas la frazo nro 8.

Ĉiuj tri deklaras, ke devas esti: „la unu mano, kaj per la alia...“ S-ano Matwiejczuk rimarkigas:

„Uzado de numeraloj adjektivaj pensigas, ke mi posedas ankaŭ trian, kvaran ktp. manojn“.

II. „Mi havis nek unu groŝon“. Ĝi estas la frazo no 9. Ĝi devas teksti: „Mi ne havis eĉ unu groŝon“. Aŭ: „eĉ ne“, aŭ „ne eĉ“.

Sekve la plej malbonaj estas la frazoj 8 kaj 9. Restas por preparoli la frazoj: 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13 kaj 15.

Frazo no 3: „Per malforta voĉo ŝi petas Karlon, por ke li donu al ŝi akvon“.

Malgraŭ la opinio de s-ano Zontek, ke la frazo devas teksti: „li donu al ŝi da akvo“ la lingvo Esperanto ne ŝatas la partitivon ĉie kie ŝatas ĝin... la franca lingvo.

Sed, kiel prave skribas s-ano Komuniecki, „la frazo signifas ne celon, sed deziron, sekve ĝi devas teksti: ke li donu al ŝi akvon, ne por ke...“

Frazo no. 4: „Iu neforigebla forto pelis min al la hejmo“.

Ĉu „al la hejmo“. ĉu „hejmen“, la diferenco ne estas grava. Sed kelkaj prave trovas „ia“ pli ĝusta ol „iu“.

Prave skribas s-ano Matwiejczuk, ke ĉi tie temas pri forto nekonata, nedifinita.

Frazo no. 5: „Renkontis min la filino de nia domzorgisto“.

Mi opinias, ke „domgardisto“ estas pli multe uzata en Esperanto. Ja la homo, kiu pole estas nomata stróż, dozorca k. s. ne tiom devas zorgi pri la domo, kiom gardi ĝin. „Zorgi“ estas iom mensa laboro, „gardi“ prefere fizika.

Frazo no. 6: „Iru sinjoro pli rapide al via hejmo“.

Kompreneble, temas nur pri preseraro, nome mankas ĉi tie la komoj antaŭ kaj post „sinjoro“. (Same s-ano Komuniecki).

Frazo no. 7: La jus citita rimarkis (mi miras, ke ne ankaŭ la aliaj), ke la frazo „Eble mi redonus lin al bonaj homoj por edukado“ estas malĝusta. Oni ja ne povas re-doni ion, kion oni ne ricevis, sed oni povas tiakaze nur for-doni, aŭ simple doni, transdoni. La pola „oddabym go“ ne devas esti tro laŭvorte esp-igata! Redoni oni povas ŝuldon, sed infanon, kiun oni ne ŝuldas al ni, oni povas redoni eble nur (metafore) al Dio.

Frazo no. 11: „En la manoj“ mi tenis la komplete maluzeblan ĉapelon“.

S-anoj Zontek kaj Komuniecki opinias prave, ke „maluzebla“ estas... neuzebla! Kion signifas: maluzi? Malbonuzi? Cu uzi povas havi la malon?

Frazo no. 13: „Ĝis la dua post la meznokto“. S-ano Zontek, kun kiu mi konsentas, skribas:

„En vortkunmetoj la ĉefelementoj staras en la fino, sekve devas esti: ...ĝis la dua post la noktomezo“.

Analogie al tagmezo ni diru: noktomezo.

Frazo no. 15: „Mi eniris en la kolonial-vendejon“.

Nur s-ano Komuniecki bone „kaptis“ la eraron. Lin mi opinias la gajninto de la konkurso. Tial apartenu al li la lasta vorto:

„Ne ekzistas en E. „kolonial“, ekzistas nur: „koloni“. Ŝajnas al mi, ke temas ĉi tie pri vendejo de koloniaj varoj. Do: „Mi eniris en (la) vendejon de koloniaj varoj“.

Al la vortoj de la gratulinda gajninto mi havas nenion por aldoni. Dr L. Dreher.

LA INKMAKULO.

Kun zorgo kaligrafas ŝi:
Nu, estas amletero.
Karesa estas ŝia stilo,
Indulga la papero.
Antverpeno

Subite ŝanceliĝas plum'
Kaj falas inkmakulo!
Sed sen hezit' aldonas ŝi:
„Jen kie' por vi, karulo!

Jan van Schoor.

EL LA POLA FABELARO.

LA OMBROJ.

Sur grandioza ornamita trono, tuta en juvelaro, apogita sur ore kudrita kuseno sidis belega reĝidino en tia riĉa vestaro, biletanta pro multvaloraj ŝtonoj, ke rebriro iris ĉirkaŭe, kvazaŭ de suno kaj la rigardintaj ilin palpebrumis por ne blindiĝi.

Korteganoj en malaltaj kliniĝoj salutis ŝin kaj kortegaj fraŭlinoj malvarmigis la reĝidinon per ventumiloj gravuritaj en eburo — multaj paĝioj ludis sur arĝentkordaj liutoj por agrablighi la tempon al sia sinjorino. La pordo el la salono, en kiu la reĝidino sidis estis malfermita kaj de tie oni vidis grandan vicon da sekvantaj salonoj, unu post alia, kaj de tronŝtupo ĝis la plej malproksima salono svarmis longa procesio de delegitoj el diversaj landoj kaj el diversaj mondpartoj. Ili metadis al la reĝidino plej belajn donacojn.

Oni alportadis kestojn, plenajn de multvaloraj silkaj ŝtofoj, de juvelaro, plej belegajn orajn kaj arĝentajn etojn, ermenojn, luksajn felojn de blankaj ursoj kaj multajn plej belajn maloftajn florojn, plenigantajn la salonojn per sia ebriiga bonodoro.

Kiamfoje ia nova riĉaĵo estis alportata al la reĝidino, ŝi nur indiferente kapbalancis kun favora rideto, sed ŝi neniam respondis per donaco al la donaco, ĉar ŝi jam estis tia, ke ŝi nenion al neniu volis donaci. Vane oni povis peti ŝin pri unu folieto de velkanta rozo, aŭ pri malgranda tuketo, ĉifita inter ŝiaj manoj — nenia peto neniam estis plenumita. Cio kion ŝi posedis, tiujn ĉi multvalorajn trezorojn ŝi volis havi ekskluzive por si mem, eĉ kiam ŝiaj rozoj estis velkintaj, ŝi jetadis ilin en kameneton, preferinte doni ilin al fajro, ol en homajn manojn.

Foje diris al ŝi la paĝio lutistolo „Mi ne volas reĝidino, la riĉaĵojn, kiuj al vi apartenas, mi ne volas viajn juvelojn kaj mi ne petos vin eĉ pri plej malgranda sabla polveto, kiu haltis sur via ŝueto, donu al mi, reĝidino, nur la ombrojn — donacu al mi ombrojn de ĉio, posedata de vi, por ke mi povu zorgeme kunkolekti ilin, por vi ili ja estas tute senbezonaĵ“.

La reĝidino miregis. Neniu petis ŝin pri io simila kaj la peto ŝajnis al ŝi stranga kaj samtempe ridinda. Kiel do oni povas peti la ombrojn? Ombro ja estas nenio kaj enhavas nenian valoron. Rifuzi aŭ akcepti? Ŝi tiel estis kutimigita al ĉiuj petoj respondi rifuze, ke ŝi hontis tiuĉi foje agi alimaniere, sed la paĝio estis tiel amuza — pro sia peto ricevi la ombrojn — kaj interese estas, kion li faros kun tiuj ĉi ombroj. Kaj ŝi respondis kun favora rideto: „Prenu al vi la ombrojn,

de nun ili estas via preparajo“. La ĝojigita paĝio, kiu ne estis certa pri sia feliĉo, demandis ankoraŭ. Ĉu vi donacas al mi ĉiujn ombrojn, eĉ tiun ĉi, kiu iras el via trono, kaj tiujn, kiuj en lumaj noktoj kuŝiĝas ĉe poploj en ĝardeno kaj tiujn, kiuj falas sur murojn de via palaco el grandegaj bukedoj de transmaraj floroj?“ La ridigita reĝidino respondis: „Ĉiujn, ĉiujn, kiuj ekzistas“.

— Sed memoru, reĝidino, ke mi volas eĉ la ombron, kiun jetas via palaco, kaj la ombrojn, kiuj tremas sur planko el la pezaj riĉaj kurtenoj kaj tiujn ĉi petolemajn ombrojn, kiujn jetas sur vian toaleton flakonoj kun aromajoj kaj etaj porcelanaj figuretoj kaj tiun ĉi ankaŭ ombron, kiu trenas sin sur muro de puntaj kovriloj de viaj fenestroj“.

La reĝidino estis tre ĝojigita — kia infano li estas, la paĝio.

„Forprenu ilin ĉiujn, kiel eble plej baldaŭ.

— Kaj la ombrojn de via juvelaro ĉu vi ankaŭ donacos al mi? strangajn ombrojn de diamantoj?

— Kompreneble — vokis la reĝidino, ridante.

„Kaj la via ombro ĉu estas ankaŭ mia propraĵo, kiam vi dum tagmezo promenas en ĝardeno kaj kiam vespere vi trotetas mallaŭte sur galerioj?

La reĝidino ĉion konsentis kaj estis en bonega humoro, tiel ĝajnis ŝin la paĝio.

De tiu ĉi tempo la vivo de la juna paĝio fariĝis tute alia: li senĉese kolektadis per blankaj manoj la ombrojn el la muroj, el majolika planko kaj el parkaj vojetoj — la plej diversajn ombrojn kaj arigis ilin en sia ĉambro kaj kiam post la okupo en la palaco li revenadis hejmen, de la sojlo klinsalutis lin ombroj de reĝaj korteganoj kaj la ombroj de kortegaj fraŭlinoj skuadis ombrojn de aĵuraj ventumiloj kaj kiam li ludis sian liuton apogitan sur kadro de malfermita fenestro, la petolemaj ombroj de porcelanaj statuetoj komencadis belegan dancadon sur la muro inter belaj floraj ombroj, kiujn la paĝio antaŭe pendigis. Apud la pordo iris malrapide la peza ombro de mezepoka kurteno kaj apud kameneto la ombro de la reĝidino havis ĉiam aliajn, ĉarmoplenajn liniojn, ludante malzorge kun la ombro de la ermena mantelo. La reĝidino baldaŭ forgesis pri la donaco, farita al la paĝio kaj ĝuis, kiel antaŭe, la riĉecon kaj aron da adorantoj, da korteganoj kaj sian propran, mirindan belecon.

Dume la sortoj de la homoj estas ŝanĝeb-laj: venis neatenditaj militoj, la armeoj de la reĝidino havis malsukceson unu post alia,

la lando malriĉiĝis — jam ĉiam pli malmultaj paĝioj kaj kortegaj fraŭlinoj atendadis signon de la reĝidino, jam ĉiam pli malriĉaj vestaĵoj ornamadis ŝin. La jaroj iris. La floroj, ne ŝanĝitaj en grandaj vazoj, malrapide velkis. La senditio el diversaj landoj ne plu alveturadis kun multvaloraj donacoj.

La beleco de la reĝidino komencis ankaŭ foriĝi kaj kvankam ŝi ordonis disrompi la grandajn spegulojn en la tronsalono, en vestibloj kaj en antaŭĉambroj, tamen ŝi legis en la okuloj de ĉirkaŭintaj ŝin homoj la teruran novaĵon: via juneco estas jam for...

Venis fine la horo, kiam la reĝidino malgaja kaj zorgoplena oksidis tute soleca en granda salono, sur trono senigita de orteksaĵo kaj apoginte la kapon sur la manplato, ŝi korece ploris pro pasintaj jaroj. Tiam malfermiĝis la pordo kaj en ĝi aperis la sola fidela amiko de la reĝidino — li portis enmane la arĝentan liuton kaj iris rekte al la trono — kaj la servistaro enrulis la grandan, forĝitan keston kaj la paĝio diris: „Mi redonas al vi, ho! reĝino la trezonojn, kiujn vi iam donacis al mi, mi redonas al vi la ombrojn, ili taŭgos eble por io.

— „Sed kio restos al vi?“ malluate demandis la reĝidino „per kio vi ornamos la murojn de via malgaja ĉambro, se vi redonas al mi la ombrojn?“

„Mi povas kontentiĝi per ombroj de ombroj — respondis la paĝio kaj malalte klin-

salutinte ŝin lastfoje, li eliris el la ĉambro“. La reĝidino restis sola. Malsuprenirinte el la alta trono, ŝi komencis eligi el la kesto la pasintajn ombrojn kaj disvolvi ilin tremantamane — kaj ili — unu post alia — kuŝiĝis sur planko, tremis sur la muroj, glitis sur la plafono. La ombroj de kavaliroj kaj de kortegaj sinjorinoj en kliniĝoj ĉirkaŭsidis la tronon, tuŝante delikate la mutajn ombrojn de siaj grandaj liutoj.

Tra apogilo de la alta trono iris petolema ombro de florvazo, en interno de gota fenestro ekmoviĝis ombroj de porcelanaj statuetoj kaj el la fundo de la kesto eligis la reĝidino sian propran ombron — lertan kaj gracian — tiu ĉi ombro salutis ŝin per kapbalanco — poste ĝi alŝoviĝis al la fenestro, forigis delikatajn ombrojn de travideblaj flankkurtenoj kaj rigardis en malproksimon. Kaj la vera reĝidino malsupreniĝis sur plej mallaltan tronŝtupon kaj rigardis kun ia stranga sveno kaj ne povis deŝiri la okulojn de sia ombro ŝi postrigardis ĉiun gracieplanan movon de sia ombro. Jen la granda tronsalono, jen ombroj de kavaliroj, de sinjorinoj kaj de korteganoj, kaj tie malproksime ŝia ĉarma ombro disdonas salutojn de fiera kapo... eble ridetojn..

La reĝidino longe tiel rigardis ĝis kiam senfina lacigo alvenigis ŝin al tronŝtupo, ĝis kiam ne venis eterna dormo.

Tradukis Anna Weinstein.

MORTANTE.

*Mi iras for de tiu viv'
al tomb pelata de la sorto,
misteran landon de la morto,
de proza, griza efektiv'
mi iras for... kaj en la ĉerk'
ripozos mi de l' vivo laca,
kaj sonĝos pri l' Genia Verk'
dum mia tomba sonĝo paca.
Kaj dum en bluo de ciel'
spirito mia Lin renkontos,
mi tiuj kun ĝoj' al Li rakontos,
ke vivas Lia... Granda Cel',
ke sonas kanto de l' Esper',
samkiel kanto de anĝelo,
kaj estos pruv' de sankta ver'
sur brusto mia... Verda Stelo.*

Eugeniusz Matwiejczuk.

LA DISIĜO.

*Ho, ĉesu... ĉar vi vane ploras, krias...
ĝi pasis for kaj ne revenos jam,
ĝi estis nur, vi mem ja bone scias,
amuzo, tromp', volupto... sed ne am'.
Mi scias ja, ke vi min nur ignoris,
ke mokis min, rikanis sen bezon'...
kaj en ĉi lud' por vi nur bonvaloris
ne mia am', ho, nel... sed mia mon'.
Kaj mi?... mi vin sammokis, abo-
[menis...
sed iris vin, ĉar mi ja estas vir',
ho, jes... al vi mi tamen ofte venis,
dum kaptis min... volupta ekdezir'.
Sed pasis jam la tempo malbenata,
la tempo de firuzo, tromp', mensog'...
kalkulo nia estas adekvata,
de stulta lud' jam venis epilog'.*

Eugeniusz Matwiejczuk.

La Cseh-metoda kurso de Esperanto por lernantoj de ŝtata gimnazio en Bydgoszcz (Polujo), gvidata de **prof. Sygnarski** dum lerneja jaro 1937/38.

(Depost la jaro 1929-a gimnazianoj lernas ĉi tiun lingvon neĉevige sur la bazo de la Ministeria cirkulero kaj ili ricevas cenzurojn sur la lernejaj atestoj).

Prof. Sygnarski dankas.

(Aldone al komunikilo n-ro 12 de „Pola Esp.“) Oni informas nin, ke **libro-premiojn kaj gratulieron** sendis ankau samideano: 21. Mazurkiewicz Jan, Pruszcz-Bagienica.

OFERPLENA AMO

Tre malproksime, apud la mara bordo, ĉirkaŭita de arbaro, ŝirmita de ventego per rokoj, staris iam malgranda kabano, en kiu loĝis la fiŝkaptisto W. Kanour kun infanoj: du filoj kaj unu filino, Edito. En la dometo estis malgranda vestiblo, bela ĉambro kaj tri litoj, krom tio kuirejo, ĉio pura kaj brila. Pri tio jam klopodis la filino, ĉar la fiŝkaptisto estis vidvo. De la frua mateno ĝis la malleviĝo de l'suno, li veladis sur la maro kun tri filoj. Okazis foje en la mezo de l'vintro, kiam la patro kun siaj filoj iris al la maro, la akvo estis tute verda kaj flava, sed ne tiel klara, kiel kutime. Neĝaj flokoj falis de l'ĉielo kvazaŭ plumetoj. La viroj rigardis ĉielen, observis la maron, subite la patro vekigis kvazaŭ el letargio kaj turnis sin al siaj filoj, dirante: „Dio mia, morgaŭ estas festo — kristnasko, kaj mi nepre bezonas petrolon; se mi ne alportos ĝin ĝis vespero, ni restos sen lumo! Vi, karaj filoj, reveturu! Mi mem volas forveturi, kiom ajn malfacila ĝi estas, mi ne konas la angoron. Mi jam 30 jarojn veladas surmare“. Tion dirante, li kaptis la boaton kaj debordiĝis. Malgraŭ ke li havis fortan volon, tamen la amo de l'patro al siaj infanoj estis oferplena. Jam estis tagmezo, ekblovis malvarma vento. Post preskaŭ duhora batalo kun la sovaĝigitaj pro uragano, ondoj, li alhordiĝis; li rapidigis siajn paŝojn kaj baldaŭ li atingis la urbon.

Tie li eniris butikon. „Kio okazis, sinjoro Kanour?“ demandis lin la butikestro. „De kie vi venas en tia terura vetero?“. „De la granda maro“, respondis la fiŝkaptisto, mi bezonas nepre petrolon, se mi ne ricevos ĝin ĝis vespero, miaj karaj infanoj certe restos sen lumo.

Morgaŭ estos ja kristnaska tago, kaj mi devas reveni al mia hejmo. „Atentu!“ diris la mastro, „vi ridas? „Multe da homoj — kuraĝuloj perdis tie (li fingromontris je la maro) la vivon. Domaĝe estus, se vi, bona patro, ne plu vidus la venontan tagon“.

Sed la kuraĝa fiŝkaptisto ne plu aŭskultis lin, aĉetis en la plej proksima butikio petrolon kaj rapide reiris al la bordo. En tiu ĉi mo-

mento ektondris. La ondoj de l'maro gigantiĝis, plumbkoloraj nuboj kovris la ĉielon. La fiŝisto Kanour ne trovis trankvilon, ĉiam denove li ripetis: „Miaj karaj infanoj estas hejme... sen lumo...“ kaj daŭrigis la veladon.

II parto.

La sekvantan vesperton la dun filoj ekbruligis belan fajron en unu ĉambro. Edito, la fratino, kovris la tablon per pura tuko. Sur ĝi aperis teleroj, manĝilaro, pladoj kun rostaĵoj kaj kuiraĵoj, botelo da ruĝa vino por ĝojigi la koron, kaj diverspecaj fiŝoj. Estas ja kristnaska vespero. Vane la infanoj atendis, proksimiĝis la meznokto kaj la patro ankoraŭ ne venis. Ili rigardis la fenestron, neĝaj flokoj terenflugis — densa mallumo regis. Edito ektimis, ekmalĝojigis, malsereniĝis la mienoj de ŝiaj fratoj; ili komprenis unu la alian. Palaj estis la vizaĝoj de ili ambaŭ. Subite ekstartis la pli juna filo kaj paŝis al la fenestro. Lumo!... „Lumeton mi vidas“, elvokis li. Kaj vere. Eble cent paŝojn de ilia hejmo ili vidis malgrandan boateton, saltantan, dancantan senhelpe sur la uraganvipitaj ondoj de l'maro. „Patro!, mi rekonas lin, jes, li estas“, vokis kun granda gajo la filino, elirante. La knaboj sekvis ŝin. Post preskaŭ unuhora batalo la ektimigita fiŝkaptisto alhordiĝis. Sed ne longe li povis sin teni. Li ŝanceliĝis, starleviĝis, terenfalas mortanta. Sian vizaĝon li turnis al la ĉielo, en la pasiganta brilo de liaj okuloj respeguliĝis la malgaja lumo de l'vesperĝo. Lian korpon ekskuis tremoj, la belan vizaĝon kovris glacia koloro de l'morto. Vane li provis sin movi, li refalis, per lipoj bliugintaj li diris la nomon de siaj amatoj infanoj. Li malsupren turnis sian kapon kaj mortis.

Liaj ostoj ripozas en malvarna tombo. Jen tragedio de la patro, amanta siajn infanojn. Amanta ilin kaj mortinta pro ili.

La maro estis samtempe nigra, densa kaj tiel holis ke veziketoj disvastiĝis sur ĝia surfaco. Ĝia humida sino enfermis grandan trezoron — la oferplenan amon de la patro, amon al siaj amataj infanoj, por kiuj li vivis kaj pereis.

Lola Blankówna, Lwów.

R A D I O.

IV. KONKURSO INTER LA RADIO-AŬSKULTANTOJ DE LA „ITALAJ TURISMAJ KRONIKOJ“.

Regularo:

1. Oni malfermas inter la aŭskultantoj de

la „Italaj Turismaj Kronikoj“ kvaran Konkurson, provizitan je diversaj premioj.

2. La konkursanoj povos aliĝi, ne pli malfrue ol la 6-an de februaro 1938, sendante al la „Direzione Generale per il Turismo — IV. Concorso radio — Via Vittorio Veneto 62

— Roma (Italia)“ poŝtkarton, kiu devas posedi sekvan tekston:

La subskribinto indikas partopreni la Kvaran Konkurson, aŭskultante la paroladojn disradiataj en lingvo: Esperanto, Franca, Angla, Germana, Nederlanda (menciu nur la lingvon, en kiu vi aŭskultos la prelegojn).

Familia nomo
 Persona nomo
 Strato
 Urbo
 Lando

Kompletigu kaj resendu al:

Direzione Generale Per il Turismo
 4° Concorso Radio
 Via Vittorio Veneto no 62
 Roma (Italia).

3. La aliĝintaj konkursanoj ricevos konfirmajn dokumentojn, nome: poŝtkarton kune kun loteribileteto. Sur la diritaj konkursiloj estas presita kvarcifera numero.

4. La Konkurso komenciĝos per la disaŭdigo en franca lingvo la 7-an de februaro kaj finiĝos per la disaŭdigo en Esperanto la 26-an de februaro 1938, tiel ke estos disradiataj tri paroladoj en ĉiu lingvo. La konkursanoj povos partopreni la Konkurson aŭskultante la konversaciojn en NUR UNU LINGVO.

5. En ĉiu parolado estos envicigataj kvar eksterrestaj vortoj, kiuj estas eldirotaj post atentigo.

La konkursanoj bone notu la vortojn.

Ce la fino de la konkurso, la aŭskultintoj kiuj kaptis la tri concernajn paroladojn en la elektita lingvo, estos notintaj kompletan frazon konsistanta el 12 vortoj.

Post eltrancado de la loteribileteto, estas nepre necese ekspedi al Romo, ne pli malfrue ol la 5 de marto 1938, la poŝtkarton kompletigatan per la aŭskultita frazo.

6. Post kontrolado de la resenditaj kartoj, oni lotumos la premiojn inter la disdonitaj biletoj. La lotado estos aranĝata tiamaniere, ke la numeroj estos kunmetataj flanke de kelkaj, hazarde elektotaj konkursintoj.

7. La kandidatoj, kiuj ne plenumos la postulojn de tiu ĉi regularo, estos eliminataj.

8. La konkurso estas provizita je 8 premioj, konsistantaj el 8 fervojbiletoj, de landlimo ĝis Romo kaj reveno en 2-a klaso, kaj

po 15 hotel-kuponoj por plena pensio (kategorio B).

9. La disaŭdigoj estos disradiataj de la stacioj: Romo I (metroj 420, 8) kaj 2 R. O. (metroj 31, 13) je 19 h. (M. E. T.) en la lingvoj:

Franca-lunde	(7-14-21 febr. 1938.)
Angla-marde	(8-15-22 " ")
Germana-merkr.	(9-16-23 " ")
Nederlanda-vendrede	(1-18-25 " ")
Esperanto-sabate	(12-19-26 " ")

10. Por pluaj informoj la konkursanoj sin turnu rekte al la:

Direzione Generale Turismo
 IV Concorso
 Via Vittorio Veneto no 62 — Roma (Italia)

★ ★ ★

SOCIETO FRANCA POR LA PROPAGANDO DE ESPERANTO,

34 Rue de Chabrol Paris (10e) Francujo.

Oni sukcesis enkonduki regule Esperanton en la francan radion, unue per kursoj, nun per teatraj dissendoj.

Vi trovos ĉi sube la programon por la Januara monato de tiuj teatraj dissendoj. — Horoj G. M. T.

24/1 38. 22 h. 45 — Paris P. T. T. (695 k. 431 m) — „LA NOBELA BURGO“ de Molière; traduko de R. Levin; enonigo de M. Darnault; prezentado de P. Petit.

31/1 38. 22 h. 45 — Paris P. T. T. (695 k. 431 m) — „SOKRATO“, dramo de Ch. Richet; traduko de J. Cousteaux; enonigo de M. Darnault; prezentado de Célestin Rouseau.

Ni estos tre dankemaj al vi, se pere de viaj Grupoj, vi bonvolos informi viajn anojn pri tiuj dissendoj kaj peti, ke ili nepre skribu al „Courrier des Auditeurs, Service de la Radiodiffusion, Ministère des P. T. T., 107, Rue de Grenelle, Paris VII“, post aŭskultado, kaj ke ili donu sian opinion pri la programoj ktp. La afero estas do eksterordinare grava kaj ni estas certaj, ke ni povos ricevi vian valoran helpon.

Antaŭdankante vin tiacele, ni restas plej samideane viaj.

P. Petit.

KOMUNIKO DE P. E. D.

Por plivigli la laborojn de PED estas necesa aliĝo de ĉiuj E-grupoj en Pollando. La kondiĉoj de apartenado al PED estas: oficiala aliĝo kaj kotizo de 10 gr monate por ĉiu membro. Pluajn detalojn pri PED oni povas trovi en statuto de PED, kiu estis pres-

sata en Pola Esperantisto nro 6, jaro 1934, kaj ricevebla senpage ĉe la sekretario.

PED, kiu estas eldonanto de Pola Esperantisto, dezirante havi viglan kontakton kun ĉiuj E-grupoj kaj Esperantistoj en Pollando kaj posedi ĉiaman revuon de E-laboro, in-

vitas ĉiujn al konstanta sendado de raportoj, kiuj estos presataj en „Pollanda kroniko“.

PEd alvokas al multenombra abonado de PE. Speciale dezirinda kaj profita estas grupa abonado de PE, kies administrejo konsentas konvenan rabaton ĉe sendado de pluraj ekzempleroj je unu adreso.

Ni atentigas, ke nun venis ĝusta tempo por disvolvi viglan propagandon favore al E. per aranĝado de prelegoj, kursoj ktp. Informojn pri viaj laboroj sendu por „Pola Esperantisto“.

Vi devas kompletigi viajn proprajn kaj grupajn bibliotekojn; libreja fako de Pola Esperantisto estas por via dispono (petu senpagan katalogon de libroj). PED povas havigi al grupoj je speciale favora prezo: „Verktoj de Fez“ (Felikso Zamenhof). Prezo: 4-50 zł kun sendkostoj.

Bonega propagandilo estas brazilaj poŝtmarkoj kun Esperantaj surskriboj: 1) XI Internacia Foiro. 2) Brazila Esperanta Kongreso. Ĉiu poŝtmarko kostas po 20 gr, (ne forgesu aldoni 25 gr por afranko de sendaĵo).

30-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

Kongres-afiŝo.

Havbla de Internacia Esperanto-Ligo, Heronsgate, Rickmansworth, (Herts.). Anglujo. Prezo: po unu internacia respondkupono.

ESPERO KATOLIKA la plej malkara belilustrita riĉenhava internacia monata revuo. Jarabono kune kun la membrokotizo de Pol. K. U. E. (Pollanda Katolika Unuiĝo Esperantista) estas por jaro 1938 nur 6-40 zł pagota plej racie je la P. K. O. 303.779, Katowice. Specimenon oni demandu de la Kasisisto de Pollanda Katolika Unuiĝo Esp. M. Janik, Świerklany, pow. Rybnik, Śląsk, aldonante poŝtafrankon.

SKOLTA ANGULO.

(Red.: S-o Józef Toczyski, Lwów)

Skolta Bulteno. Lasta — decembra numero de Skolta Bulteno enhavas multajn kaj interesajn artikolojn pri la esperanta movado inter la skoltoj en multaj landoj. Interalie estas ankaŭ raporto pri skolta S. E. L.-kunveno dum la Jubilea en Varsovio, kaj pri la Mondjamboreo en Nederlando. Vere, ĉiu skolto — esperantisto devas ekaboni tiun ununuran skoltan esperantan ĵurnalon. Aperas kvaronjare.

„Skaut“ en Lwów pri S. E. L. Kiel dum la pasinta jaro, ankaŭ nunjare „Skaut“ — unua pola skolt-gazeto aperigas en ĉiu numero Esperantan-angulon, kaj sur la lasta paĝo enhavon de la numero en esperanto. Post la detala raporto pri la Jubilea Kongreso — sekvis en lasta decembra numero artikolo pri Skolta Esperantista Ligo, ĝiaj celoj kaj agado. La artikolo vekis grandan interesecon inter la legantoj.

Esperanto inter varsoviaj skoltoj. Varsovia distrikta skoltestraro aranĝis kurson esper. por knaboj en novembro de l' pasinta jaro. Bedaŭrinde pli detalajn informojn ni ne ricevis.

Ĉiuj skoltoj kaj skoltinoj sciantaj esperanton, aŭ interesigantaj pri ĝi estas petataj skribi sin turni al pola S. E. L. agento: J. Toczyski — Lwów — Rutowskiĝo l. 21.

DE LA REDAKCIO.

Ĝustigo.

La poemo „Aŭtuno“ aperigita en nro 12 de „Pola Esp.“ (jaro 1937) ne estas tradukaĵo, sed originala esperanta verkaĵo de Selma Neeme.

S-o E. M. La rakontojn sub titolo „Sentimentala homo“ kaj „El vivo“ ni ne povas aperigi, ĉar celo de nia laboro ne estas elvoki riproĉojn aŭ ofendiĝojn. La kunlaboron ni petas, sed ni ja ne povas ĉion senkritike enpresigi.

BIBLIOGRAFIO.

ELLERNU! Progresiva kurso de Esperanto. Verkis dro Fr. Szyllagyi, eldonis. Literatura Mondo, Budapeŝt.

Kabe tre prave diris: **unu la Esperantistoj devas lerni Esperanton.** Oni ne povas forgesi tiujn vortojn kaj oni ne rajtas nei, ke Kabe pravas. Grandaj amasoj lernas Esperanton. Ni havas geniajn pedagogojn, kiuj scias la manieron logi la homojn al la facila

lingvo. Ni vidas multajn lernantojn, sed la fina rezulto estas, ke ne pli ol kelkaj lernintoj post ĉiu kurso restas kaj daŭre uzas Zamenhofan lingvon. Kiu estas kulpa?

Laŭ la Aŭtoro de tiu ĉi libreto la kaŭzo estas, ke eĉ pli bonaj pedagogiaj sistemoj havas tre mallongan spiron. Oni kredigas al la amaso, ke tre baldaŭ post semajnoj, oni scios la lingvon kaj per tiu metodo ni kre-

as aron de elreviĝintoj, kiuj post kelka tempo estas multe pli malproksime de nia movado, ol tiuj, kiuj neniam konatiĝis kun ĝi. Ni scias, ke nia lingvo estas vere la plej facila el ĉiuj lingvoj, sed ĝenerale la komencanto post la kurso atendas miraklon. Ofte post la kurso restas nur „honan tagon“. Do Kabe pravis: ne estas sufiĉe lerni la lingvon, sed - ellerni. Por tiu celo estas necesa daŭra praktikado de la ingvo kaj antaŭ ĉio progressa kurso.

La libro enhavas dek ok lecionojn sur 112 paĝoj. Ciu leciono konsistas el: gramatika parto, konversacia parto kun spritaj ilustraĵoj, literatura parto, grup - ludo kaj kontrolo.

La enhavoj de lecionoj estas vere interesaj kaj allogaj. Lingvo perfekte esperanta.

La libro kiel la progressa kurso estas treege rekomendinda por ĉiuj, eĉ por jam bone konantaj la lingvon. O. B.

TUTMONDA ADRESARO DE LA ESPERANTISTOJ, verkita de Hugo Steiner, fondinto kaj direktoro de Internacia Esperanto-Muzeo, Wien. 128 paĝoj.

La libro enhavas antaŭparolon klarigantan la celon, kiu lumis al la aŭtoro ĉe la verkado, registron de internaciaj organizaĵoj kaj tiun de esperantista gazetaro, fine la adresaron. Neniu kontraŭdiras la bezonon de la ekzistado de tiuspeca libro kaj malfacilaĵojn, kiujn oni devis venki antaŭ la aperigo, sed tamen mi ne povas deteni min por ne diri kelkajn kritikajn vortojn, kiuj premas sin sur la langon ĉe la foliumado de la verko. Estas citita malĝusta nomo de redaktoro de Pola Esperantisto, kiu ja estas legebla sur ĉiu numero de tiu eldonaĵo. Speciale interesa estis al mi la parto koncernanta Polujn. Estus interese scii, de kie la estiminda aŭtoro de la Adreslibro prenis la nomon de gvidanto de Pola Esperanto-Instituto? Tio ja estas tute malvera! Svarmas eraroj en la ĉapitro koncernanta Krakovon. Organizaĵo sub titolo „E-ista Kl.“ kun ejo ĉe Lubicz 34 tute ne ekzistas, ĝi estas nur loĝejo de nia amata profesoro O. Bujwid, (al kiu la poŝtistoj alportas ĉiujn sendaĵojn koncernantajn Esperanton kun ne sufiĉa adreso). „E-Fako „Fervoj. Profesia Asocio“ ul. Warszawska 17“, — verŝajne ne ekzistas, almenaŭ ni ne havas ian scion pri tio. „Pola E-Kl. ĉe dir. Edw. Kostecki, Szkoła Przemysłowa, Smoleńsk 9“ — la afero estas indikita konfuze, ĉar la enskribo devus

teksti: „Pola E-Kl, Muzeum Przemysłowe, Smoleńsk 9“ kaj ĝia prezidanto estas ing. Eugeniusz Tor, direktoro de la Muzeo, en kiu la klubo havas sian ejon. „Skolta E-ista Ligo, ĉe Emil Mayer, Lelewela 9 m. 2“ — ankaŭ tiu ĉi enskribo ne estas aktuala, ĉar laŭ nia scio la aferojn de la Ligo gvidas nun s-o Toczyski en Lwów. „Studenta E-a Rondo ĉe s-o M. Ziomek“ de multaj jaroj ne plu ekzistas.

Jen kelkaj hazarde trovitaj malĝustaj, kiuj cetere abundas, sed pro kiuj ni ne tro devas akuzi ja aŭtoron, kies malfacilegan laboron ni tre bone komprenas. Estos afero de ĉiuj interesitoj kaj de la ĉefa organizaĵo en Pollando (PED) ĝustigi la erarojn kaj evitigi ilin en la plua eldono, al kiu ni deziras, ke ĝi aperu en multe pli granda amplekso.

Interesan eldonadon ni ricevis el Brazilo: s-o prof. Bujwid dum la kongreso en Warszawa skribis al prezidanto de Esperanta Brazila Ligo, s-o Couto Fernandes, kelkajn salutajn vortojn. La karton subskribis areto da eminentaj esperantistoj, partoprenantaj la kongreson. La ricevinto de la karto farigis ĝian faksimilon (fidele reproduktitan) skribis sur ĝi kelkajn vortojn kaj sendis ĝin al s-o prof. B. Espereble la karto estas ricevebla ĉe la brazilaj esperantistoj. T. H.

Muusses Esperanto Biblioteko. Purmerend Nederlando, red. J. Glück, T. Jung kaj J. H. J. Willems. Nr 8 **LA AVO DE ALEKSANDRO PETŬFI**; el hungara lingvo tradukis Ladoslao Spierer.

La verkoj de Petŝfi estas ĉie konataj kaj tradukitaj en diversaj lingvoj. Lia unua libro aperis en 1844, de post tiu tempo li estas konata ne nur en Budapeŝto, sed en la tuta civilizita mondo. Prozaĵojn li verkis malmultajn, precipe li skribis poeziaĵojn. En Esperanto aperis de li skribita: Johano la brava. Nun estas tradukita lia: La Avo. Bonvolu tralegi.

Nro 9 de la sama biblioteko estas:

LA JUSNASKITO - nekredebla historio de Ricardo Becerro de Bengoa; el la hispana originalo tradukis Jose Fernando Berenguer. Tre interese priskribita sekreto de reunigo. Kiu ne fidus tralegu.

VERMLANDO. Belege eldonita de Sveda Esperanta Turista Asocio gvidlibro, kun multaj belaj fotografajoj. O. B.

TRA LA GAZETARO.

Vegetarano. Internacia Vegetara Ligo Esperantista. Jaro XIX Oktobro - Decembro nro 4 Red. Ionesku - Kapatzana, Jablonne n. Orł. Ĉeĥoslovakujo.

Esperanto. Intern. Gazeto Eldonata de la U. E. A. XXXI jaro; nro 453. Informas pri la alveno de Lidia Zamenhof al Nov-Jorko. Si estis invitita de la Nacia Spiritita Konsi-

lantaro de la Baha-anoj. Alvenis per la Pola ŝipo Batory en Nov-Jorko la 30 de septembro. Du el pli gravaj gazetoj raportis pri alveno; inter ili estas la plej disvastigata la News; eldonkanto 3,000,000. Dum tri monatoj Fr-ino Z. gvidos kursojn en Nev-Jorko kaj eble en aliaj Usonaj urboj.

Flandra Esperantisto; monata revuo, Org. de la Flandra Esp. Mov. Flandra Ligo Esp. 9 jaro; nro 103-7 Januaro. Sekcioj en 31 belgaj urboj. Red. Deurne Noord Antverpeno. Ten Eeckhovlei 125.

Kristana Revuo. Vol 2. Nro 13 Decembro.

Red. F-ino F. H. Hanbury 132, Slew ins Lane, Hornchurch, Essex, Anglujo.

La Revuo Orienta, jaro XVIII. Nro 12 Decembro. Japana Esp. Instituto. Jaro XIX. Januaro nro 1 Belegaj fotografajoj.

Scienca Gazeto. Eldon. de Amerika Esper. Instituto. 6-a jaro. Novembro-Dec. Nro 36. Rockford, Illinois. Usono.

La Vojo; monata gazeto por infanoj, Red. E. Faulhaber, Marathonweg 15. Amsterdam Z.

La Espero; Svenska Esp. Tidningen. Red. B. Ericksson, Biblioteksgatan 30. Stockholm. O. B.

POLLANDA KRONIKO.

LUBLIN. P. E. A. ĉe str. Królewska 6 daŭrigas sian trankvilan laboron per konversaci-kunvenoj, kiuj okazas ĉiumerkrede de 8 — 10 vesp. Venis ĉi tien malnova samideano s-ro Stefan Dobrzański — apelacia juĝisto kaj aniĝis al nia S-eto — Kiel espisto de antaŭ 1905 jaro, li ricevis oran esp. stelon. La 5/1 k. j. okazis en societejo t. n. »TRADICIA OBLATO«, dum kiu muzika sekcio ludis kaj kantis kristnaskajn kantojn (kolendy).

SZAMOTUŁY. Ĉe la ŝtata gimnazio en Szamotuły estas ree gvidataj esperantaj kursoj por gimnazianoj, komencantoj kaj progresintoj, laŭ la konata lernolibro de prof. Sygnarski. La Gimnazia Esperanto — Rondo bone prosperas kaj tre vigle korespondas kun eksterlanda gejunularo, precipe laŭ adresoj el „La Juna Vivo“; dankon ĝi ŝuldas al la Gimnazia Gepatra Rondo, kiu per monhelpo ebligis en antaŭa jaro al kvar gejunuloj partoprenon en la Jubilea Kongreso en Varsovio kaj per nova monhelpo en tiu ĉi jaro plifaciligas la sufiĉe multekostan korespondadon.

WARSAWA. En metilernejo de blindulocieto „Latarnia“ ĉe str. Zyguntowska 9 estas gvidata de s-ro Garbala kurso de E. por 15 blinduloj. La 1/1 38 vizitis nian lernejon s-ro mgr Cz. Pruski el Lublin kaj faris al ni kuraĝigan parolon por plua laboro.

Por skolta trupo gvidas kurson de E. s-ino L. Tazbirowa (str. Hoża 47 m. 5).

Adreso de Pola Esperantisto Asocio en Warszawa provizore estas nun ĉe str. Hoża 47 m. 5 ce sekretariino s-ino L. Tazbirowa (tel. 959.51).

Dank' al iniciato de kelkaj aktivuloj fondiĝis ĉe str. Senatorska 44 (tel. 11.07.31) »ESPERANTISTA KAFEJO LA BLUA« kies posedantoj estas Władysław i Zofia Dasz-

kiewiczowie. Por dispono de gastoj estas surloke multaj esp. gazetoj. La 4/XII 37 okazis tie bone vizitita t. n. »esp. nigra kafo«, dum kiu ludis orkestro, gvidata de samideano J. Steć. Regulaj te-kunvenoj okazas ĉiulunde je 8 horo vesp. Fine ni havas en ĉe-furbo konstantan rendevuejon por geesperantistoj, sendepende al kiu societo ili apartenas. — Aliurbaj gastoj estas bonvenataj.

La plej vigla esperanta organizaĵo en Varsovio estas sendube Varsovia Esperantista Societo (Leszno 56, loĝ. 9, telef. 12.06-85), kiu ĵus translokiĝis al nova ejo kaj funkcias kvarfoje en semajno: lunde, marde, ĵaude kaj vendrede h. 20-22. Klubaj vesperoj okazas ĉiumarde. La 26-an de oktobro okazis inaŭguro de la nova sidejo. Parolis prez. I. Dratwer. La 9 XI prelegis doc. d-ro A. Czubyński pri verko de pola verkisto Żeromski — „Sonĝo pri la Sabro“. La 16 XI parolis s-ino E. Cense pri la mankoj en moderna edukado. La 23 XI s-no A. Rubinstein faris socian analizon la kelkaj filmoj. La 30 XI parolis s-ro I. Dratwer: „Profesoro Odo Bujwid 80-jara“. La 7 XII parolis pole s-ro min. kons. L. Klimcki pri „Rezulto de Konferenco en Parizo“. La 21 XII okazis komuna babilado je temo „Kiel mi fariĝis esperantisto“ kunligita kun disdono de premioj. La 14 XII okazis Zamenhofa Festvespero. En la bele ornamita salono de la societo kolektiĝis 104 gesamideanoj. Post la himno parolis prez. I. Dratwer, kiu montris, ke malgraŭ nuna ŝajna stagnado de la movado, tamen ĝi progresas kaj eĉ valoras esti esperantisto eĉ nur pro la ekzisto de la literaturo, ne parolante pri aliaj aplikoj. Ankaŭ parolis s-ino E. Cense „Pri verkaro de Zamenhof“ kaj s-ro E. Wiesenfeld, kiu i. a. parolis ankaŭ pri s-no Klara Zamenhof, fidela vivkamaradino de la Majstro. Deklamis f-inoj D. Kagan, E. Lewkowicz, B. Stuzna kaj s-ro A. Glazer. Ankaŭ estis disaŭdigitaj esperantaj diskoj. Poste oni lotumis kelkajn

librojn. La kurson por komenciĝantoj enskribiĝis 73 personoj Gvidas s-ro I. Dratwer. Ankaŭ li gvidas kurson por progresintoj. La societo eldonis 500 afiŝojn, el kiuj 100 pendis sur la stratkolonoj. La societo dissendas nun al 250 vars. samideanoj alvokon pri aliĝo al ĝi. La esperantaj horetaj de „Verda stacio“ estas regule aŭskultataj. La societo abonis por 1938 j: „Heroldon“, „Polan Esperantiston“, „Nian Gazeton“, „Literaturan Mondon“, „La Praktikon“ kaj „Verdan Revuon“. Espereble ĝi abonos ankaŭ pluajn gazetojn. Eksterlandaj samideanoj alvenantaj Varsovion estas plej kore petataj viziti la Societon. — En loka ĉiutaga gazeto „Nasz Przegląd“ aperis granda artikolo de s-ro I. Dratwer pri la jubileo de prof. Odo Bujwid.

WILNO. La Esperantista Societo „Universo“ lasttempe notis jenajn aranĝojn:

Raportvespero pri la jubilea Kongreso en Varsovio, dum kiu la kongresanoj Ŝuster, Ŝik, Gerŝater kaj dro Perlman rakontis pri la okazinta Kongreso. La kongresanino Porozowska ripetis kelkajn kantojn de ŝi kantitajn dum la „Gaja Vespero“.

La 12/XI estis aranĝata propaganda vespero, dum kiu s-ano Ŝik faris propagandan prelegon kaj poste demonstris proplecion laŭ Ce-metodo. Kiel sekvo de ĉi vespero estis malfermata elementa kurso sub gvido de s-ano Ŝuster.

Ni ricevis jenan alvokon:

ESTIMATA REDAKTORO!

Ni afable petas vin represi en via organo jenan artikolon.

Antaŭdankante vin,

LITERATURA KOMISIONO DE FEDERACIO
DE LABORISTAJ ESPERANTISTOJ.

Por pura lingva evoluo.

La Esperanta literaturo progresas. Ĉiujare aperas novaj verkoj, originalaj kaj tradukitaj. Kaj dume la literatura lingvo evoluas. Talentaj aŭtoroj kaj tradukantoj klopodas pliriĉigi la lingvon per rimarkindaj formoj, interesaj esprimoj, ĉerpitaj el fontoj naciaj, tipe Esperantaj kaj trafe logikaj dirmanieroj.

Nia ĝojo pri tio estus tamen pli granda kaj plena, se en la amason da jam ekzistantaj Esperantaj libroj ne enŝteligis de tempo al tempo verkoj, kies lingva kvalito, stile kaj gramatike, estas nepre kondamninda. Evidenta la tro laŭdata „facileco“ de Esperanto tentas kelke da skribemaj kaj nepre nekompetentaj esperantistoj siamaniere plivastigi la literaturon. Sed plivastigo kaj evoluigo estas faktoj ne ĉiam egalaj. Al la

La 18/XII „Universo“ aranĝis Zamenhofan Akademion, kiun ĉestis ĉ. 200 p.

En la oficiala parto partoprenis d-ro Perlman (malfermo), d-ro Goldhurt prelegis s. t. „Esperanto kaj rasismo“. S-ano Ŝik konatiĝis al la publiko per lumbildoj la Zamenhofan familion, vivon k. a., s-ro Gerŝater substrekiis en sia parolado la nunajn malfavorajn cirkonstancojn labori por la Zamenhofa verko.

S-ano Subotnik deklamis la „Preĝon sub la verda standardo“ kaj la orkestro ludis la „Tagiĝon“.

En la dua parto deklamis s-anoj Subotnik kaj Bergman, recitis s-ano Alperoviĉ kaj kantis f-ino Podkov kaj tre sukcese s-anino Porozowska. La tria kaj lasta parto de la impona aranĝo estis dediĉata al „eleganta levo de l' piedoj“.

Aktive laboras la Literatura Rondo (antaŭa supera kurso) sub gvidado de d-ro Gurviĉ. La laboro de ĉi rondo konsistas el studo pri la Esperanta literaturo malnova kaj nuntempa.

NOVA STRATO DE DRO L. L. ZAMENHOF.

Vizitinte Zamość mi konstatis, ke en centro de tiu-ĉi malgranda urbo troviĝas strato, kies nomo laŭ videbligita de Urbestro tabulo sonas: »Ulica dra L. Zamenhofs«.

Mgr Cz. Pruski.

Esperanta afero unu netaŭga libro povas diversmaniere kaŭzi pli multe da malbono, ol cento da taŭgaj verkoj kaŭzas da bono. La netaŭga libro miskreditigas Esperanton ĉe la publiko, kondukas ankoraŭ studentajn esperantistojn sur vojon lingve eraran, kaj multe malhelpas la veran evoluon de la literatura lingvo.

Precipe en la lastaj jaroj la nombro da fuŝverkoj grandiĝis timige. Ni devas konstati, ke kelkaj aŭtoroj kaj tradukemuloj en siaj plumproduktoj tiom malproksimiĝis de la Zamenhofa stilo, ke la legantoj preskaŭ forgesas la fonton de nia literatura lingvo, pro kio reveno al pura Esperanto fariĝis postulo jam urĝa.

Krom tio la recenzoj en la Esperanta ga-

zetaro pri nove aperintaj verkoj montriĝis ne senescepte fidindaj. Unue, plurajn recenzojn redaktas homoj, same nekompetentaj kiel pluraj libroverkintoj; due, komercaj interesoj ludas en tio jam tro gravan rolon.

Pro ĉio ĉi fariĝis necese, ke la esperantistoj, dezirantaj hari la vojon al plua fuŝado de la lingvo, mem okupu sin pri tiu ĉi afero. Konscia pri tiu neceso, F. L. E. en sia laste okazinta kongreso decidis fondi komitaton, kies tasko estu pristudi tiun ĉi daŭre kreskantan malbonon kaj ellabori rimedojn por kontraŭagi ĝin.

Tiu ĉi komitato, konsistanta el k-doĵ Buis, Degenkamp, Faulhaber kaj Makkinje, jam komencis funkcii. Ĝi klopodis ellabori programon, laŭ kiu oni povas agi bonefike. Sed ĉi tiu grava laboro estas tasko ne ekskluzive de F. L. E. Por atingi nian celon ni nepre bezonas kunlaboron de organizaĵoj kaj privataj personoj ekster F. L. E. kaj precipe internacie. Kvankam do ne havante jam fiksitajn laborprogramon, ni jam alvokas ĉiujn organizaĵojn, instituciojn, eldonistojn, redaktorojn, verkistojn kaj aliajn personojn, ludantajn en nia movado tian rolon, en kia ili kapablaj helpi al realigo de nia celo, ke ili informu nin pri siaj konsentoj kaj preteco kunlabori. Ni fidis, ke multaj influaj esperantistoj konsentos pri nia plano, por ke ni komune povu tiom pli radikale ekstermi la malbonon enŝteliĝintan en nia literaturo, barante la vojon al plua fuŝado de la lingvo kaj plene malfermante la vojon al vera, internacia evoluo de Esperanto, sur hazoj logika kaj Zamenhofa.

Dum la korespondado pri la labormetodoj a komitato ne restos senage atendanta. Ĝi

decidis atenti la recenzojn pri nove aperintaj libroj, se eble mem legi tiujn librojn kaj, en okazo de malprave favora recenzo, publikigi sian opinion pri la verko koncernata kaj ĝia erariga recenzo, por averti la legemajn esperantistojn kontraŭ tiaj eldonaĵoj.

Ni esperas, ke sekve de tiaj avertoj ne nur la legantoj fariĝos pli elektemaj, sed precipe la eldonistoj fariĝos pli kritikaj kaj la nekompetentaj tradukemuloj kaj lingvo-fuŝantoj ne havos plu tiom vastan eblon „regali“ la esperantistaron per legajo lingve maltaŭga.

Ĉiu, kiu deziras, ke Esperanto evoluu logike kaj internacie, konsciu, ke ĉiu fuŝverko estas malhelpo kontraŭ tiu evoluo. Li ne rezignaci en la malbono, minacanta la lingvon, sed streĉu siajn fortojn por ekstermi la malbonon.

Literatura Komitato.

Adreso: G. J. Degenkamp,
Rietstraat 40, Utrecht.

(Aliaj gazetoj bonvolu represii).

PM egalas monon!

Helpu Tutmonda esp-istaro!

Esp-movado en Ŝanhajo nuntempe estas en malbona situacio! Sed la movadon ankoraŭ ne-facile funkciigas tie iuj fervoraj samideanoj. Por subteni tiean nian movadon donace sendu kiel ble plej multe PM ordinariajn aŭ memorigajn, sed kompreneble uzitajn!

Adreso: S-ro Ĉoĉa, 14/169 Carter Road,
Ŝanhajo, Ĉinio.

KATOLIKA ESPERANTO MOVADO.

ESPERANTO KAJ KRISTANISMO.

En 1937 j. okazis en Budapeŝto landa konferenco de Kristana Evangelia Federacio kun partopreno de Tutmonda Evangelia Alianco. La kunsidoj, preĝoroj, predikoj okazis en la Muzikakademio. Vespere en la granda ĉambrego antaŭ proksimume 600 personoj oni laŭtleĝis salutleteron en nomo de Kristana Esperanto-Ligo kaj oni deklaris, ke la Federacio invitas la hungaran sekcion de la Ligo partopreni en la konsilantaro de la Federacio, kiel ties subsekcio. En la Federacio partoprenas ĉiuj hungaraj protestantaj eklesioj, Savarmeo, libera kristana eklezio, kuracista rondo, poŝtista, fervojista, veturila, ktp. misioj.

20-a KONGRESO DE IKUE (KATOLIKA KONGRESO) OKAZOS EN LJUBLJANA (JUGOSLAVIO).

Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista (IKUE) decidis okazigi sian 20-an mondkongreson la 23-29 VII 1938 en la konata jugoslava urbo Ljubljana. Tie sub prezido de s-ro Golobiĉ funkcias kongresa komitato, kiu donas ĉiujn necesajn informojn. Aligkotiĝo 50— din. Adreso de la LKK, ĉe s-ro Damjan Vahen, Reslova 29, Ljubljana. Informoj pri la kongreso estos legeblaj ankaŭ en »Espero Katolika«. Informojn pri IKUE donas s-ro Aleŝ Berka, ĝen. sekretario kaj kasisto de IKUE, V Jirchářich 8, Brno, Ĉeĥoslovakio.

GVIDANTOJ DE DAŪRIGAJ KURSOJ

kiuj deziras ricevi TUTE SENPAGE la duan eldonon de la Plena Gramatiko de Esperanto en la redakto de Kalocsay-Waringhien - 500 paĝa grandformata libro, kun densa komposto kaj vendoprezo de usonaj dolaroj 2'86, skribu tuj pri tio al la eldonejo:

Literatura Mondo, Budapest IX. Soroksári ut. 38. Hungarujo, aŭ al sia kutima libro-liveranto.

Legu!

Abonu!

literaturo - sciencan revuon

ORIENTA KULTURO

Kvaronjare aperas kun aktualaj artikoloj pri Orientalismo kaj Japanismo. Riĉe ilustrita, grandformata, instrua. Ĉiuj atentu pri pacifikaj problemoj. Antaŭ ĉio petu specimenon de Administracio.

Jarabono: 2 jenoj aŭ 6 internaciaj resp. kuponoj. Ĉiu numero: 2 resp. kuponoj. Specimeno: 1 resp. kupono.

Redakcio kaj Administracio:

Societo de Orienta Kulturo

Komagome-Dozaka 228. TOKYO, Japanujo.

Ĉu vi jam legis la rakonton de

Henryk Sienkiewicz: Orso
trad. A. Oberrotman.**Prezo: zĵ 1'10 kun afranko.**Mendu tuj ĉe „Pola Esperantisto“
Kraków, Lubicz 34. Konto PKO. 406.660.

**NI TRE AFABLE PETAS NIAJN ABO-
NANTOJN, ŜULDANTAĴN ANKORAŬ LA
ABONON POR J. 1937 PAGI LĀ SULDON
JE NIA KONTO PKO Nr 406.660.**

ABONO: jare zĵ 8'—, duonjare zĵ 4'—. Por societoj kaj grupoj esperantistaj jare zĵ 6'—. Eksterlande 7 sv. fr. Aparta numero zĵ 0'70, duobla zĵ 1'40.

ANONCOJ: 1/2 paĝo zĵ 30'—, 1/4 paĝo zĵ 15'—, 1/8 paĝo zĵ 10'—. Korespondado: anonceto de 10 vortoj (krom adreso) zĵ 1'—.

PRENUMERATA: rocznie zĵ 8'—, półrocznie zĵ 4'—. Dla Towarzystw i grup esperanckich rocznie zĵ 6'—. Zagranicą: 7 fr. szw. Numer pojedynczy zĵ 0'70, podwójny zĵ 1'40.

OGŁOSZENIA: 1/2 strony zĵ 30'—, 1/4 strony zĵ 15'—, 1/8 strony zĵ 10'—. Korespondencja: małe ogłoszenia z 10 słów (prócz adresu) zĵ 1'—.

Przekaz rozrachunkowy: kartoteka Nr 29, Kraków 2. — Konto P. K. O. Nr 406.60.

Wykonano w Drukarni Mijsk. Muz. Przemysłowego w Krakowie. Redaktor odpowiedzialny: Dr Leon Rosenstock.

HALINA WEINSTEIN, Warszawa, str. Leszno 99 m. 5, tel. 598-37, P. K. O. konto 27.867 estas reprezentantino de „Literatura Mondo“, „Pola Esperantisto“, „La Praktiko“.

Pola Esperantisto jare zĵ 8'—, duonjare zĵ 4'—, kvaronjare zĵ 2'—, opa numero zĵ 0'70.

Literatura Mondo jare zĵ 15'50, duonjare zĵ 8'—, unu numero zĵ 2'75.

La Praktiko jare zĵ 8'—, duonjare zĵ 4'—, abona jaro komenciĝas en januaro, aprilo, julio kaj oktobro; unu numero zĵ 0'70.

Por poŝtelspezoj ĉe mendo de apartaj numeroj aldonu 10%/, minimume 10 groŝojn. Por korespondado NEPRE aldonu ĉiam poŝtmarkon.

Ricevelblaj ĉiuj eldonaĵoj de Literatura Mondo, Heroldo de Esperanto, La Praktiko k. a. (por poŝtelspezoj aldonu 10%/. Menditaĵoj forsendataj post plena enpago de la konkerna sumo. La sendaĵo nerekomendita ne estas garantiata. Por rekomendo aldonu zĵ 0'45.

OBNIŻKA ABONAMENTU!

Každy abonujący na rok 1938 miesięcznik „Pola Esperantisto“ wpłaca do dnia 31 stycznia 1938

tylko zĵ 7'50.

Po tym terminie abonament wynosi zĵ 8'— rocznie.

Korzystajcie ze zniżki!

Równocześnie komunikujemy, iż zalegającym z wpłatą abonamentu za rok 1937 wstrzymujemy wysyłkę miesięcznika z dniem 1 stycznia 1938. Prosimy więc uprzejmie o wyrównanie zaległości.

UWAGA!

Wszelkie wpłaty abonamentu miesięcznika „Pola Esperantisto“ skutecznie można na konto PKO. Nr 406.660 lub **przekazem rozrachunkowym, kartoteka Nr 29**, co zaoszczędzi wpłacającym koszty przesyłki.